ڕاکردن لە ئازادی و کۆیلەبوونی بەشێک لە تاکەکان لە باشووری کوردستان.. 157.. ابراهیم موحەمەد (ئەبڕاهام لەقای)

زنجیرەی ١٥٧.

دیاردەی ڕاکردن لە ئازادی و قبووڵکردنی کۆیلەبوون، دیاردەیەکی بەرچاوە لە کۆمەڵگای باشووری کوردستان. ئەم دۆخە بەرهەمی چەندین فاکتەری کۆمەڵایەتی، ئابووری و سیاسییە کە بە درێژایی مێژوو کاریگەرییان لەسەر تاکی کورد هەبووە. لەم وتارەدا، هەوڵ دەدەم شیکردنەوەیەکی زانستییانە بۆ ئەم دیاردەیە بکەم.

سەرەتا، پێویستە تێبگەین کە ئازادی بەرپرسیارێتی لەگەڵ خۆیدا دەهێنێت. بەڵام بەشێک لە تاکەکانی کۆمەڵگا، لەبەر هۆکاری جیاواز، حەز دەکەن لەژێر سەبەری دەسەڵاتێکی باوکسالارانە یان سیستەمێکی کۆنتڕۆڵکەردا بژین. ئەمە دەگەڕێتەوە بۆ چەندین فاکتەر، لەوانە: پەروەردەی نەریتی، سیستەمی خێزانی کۆن، و نەبوونی متمانە بەخۆ، پرسی شوناس، نائاگامەندی لەژێر چەتری ئەویتردا، شکاندنی شکۆی تاك لە باشوور.

هەروەها، دۆخی ئابووری و نەبوونی سەربەخۆیی ماددی کاریگەرییەکی گەورەی هەیە لەسەر ئەم دیاردەیە. کاتێک تاک لە ڕووی ئابوورییەوە سەربەخۆ نەبێت، ناچار دەبێت پەنا بباتە بەر سیستەمێک کە بژێوی ژیانی دابین دەکات، ئەگەرچی ئەمە بە نرخی لەدەستدانی ئازادییەکانی بێت.

لە ڕووی کۆمەڵایەتییەوە، ترس لە ڕەخنە و دەرکەوتن وەك کەسێکی جیاواز لە کۆمەڵگادا، وادەکات زۆر کەس پەنا ببەنە بەر ژیانێکی دووبارە و یەکسان لەگەڵ ئەوانی تر. ئەمەش دەبێتە هۆی پوکانەوەی داهێنان و خۆدەربڕین کە دوو بنەمای سەرەکی ئازادین.

سیستەمی پەروەردە لە باشووری کوردستان، کە زیاتر لەسەر لەبەرکردن و دووبارەکردنەوە بەندە تا بیرکردنەوەی ڕەخنەیی، ڕۆڵێکی گرنگی هەیە لە بەرهەمهێنانی نەوەیەك کە ناتوانێت بە شێوەیەکی سەربەخۆ

بیر بکاتەوە و بڕیار بدات.

چارەسەرکردنی ئەم کێشەیە پێویستی بە گۆڕانکاری بنەڕەتی هەیە لە چەندین ئاستدا: پەروەردە، ئابووری، و کۆمەڵایەتی. پێویستە سیستەمێکی پەروەردەیی نوێ دابمەزرێت کە بیرکردنەوەی ڕەخنەیی و سەربەخۆیی تاک بەهێز بکات. هەروەها، دابینکردنی هەلی کار و دەرفەتی ئابووری باشتر دەبێتە هۆی بەهێزکردنی سەربەخۆیی تاك و کەمکردنەوەی پشتبەستن بە سیستەمە کۆنەکان.

- بەشی یەکەم، هەمان بابەت بەردەوام دەبێتن لە زنجیرەکانی تر.